

Regulamin Komisji ds. Etyki Badań Naukowych

Regulamin został uchwalony przez Radę Dziekańską w dniu 22.02.2022 r.

Regulamin Komisji ds. Etyki Badań Naukowych na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK

I Postanowienia ogólne

1. Prace badawcze prowadzone na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK (WNEiZ UMK) powinny spełniać najwyższe standardy etyczne, w tym – standardy obowiązujące w czasopiśmie naukowych. W związku z tym, Rada Dziekańska Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK (zwana dalej Radą Dziekańską) powołuje Komisję ds. Etyki Badań Naukowych (zwanej dalej Komisją), której zadaniem jest czuwanie nad etyczną stroną badań poprzez opiniowanie wniosków badawczych i opracowywanie zalecanych standardów etycznych.
2. Komisja ds. Etyki Badań Naukowych przy Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK jest ciałem doradczym, służącym pomocą pracownikom oraz członkom zespołów prowadzonych przez pracowników Wydziału, a także doktorantom i studentom, w rozstrzygnięciu dylematów etycznych związanych z projektowaniem i prowadzeniem badań naukowych o charakterze nieinwazyjnym z udziałem ludzi.
3. Celem działania Komisji jest w szczególności ochrona zdrowia, fizycznej i psychicznej integralności, prywatności, intymności i godności człowieka poddawanego badaniom naukowym, prowadzonym w ramach działalności Uczelni przez pracowników, doktorantów i studentów WNEiZ UMK, a także uczestników studiów podyplomowych i inne podmioty (np. w ramach badań wspólnych).
4. Z uwagi na to, że w Polsce nie istnieją jednolite uregulowania prawne dotyczące etyki badań naukowych, Komisja działa bazując na standardach akceptowanych przez środowisko i regulamin wewnętrzny.
5. Standardy etyczne, do których odwołuje się Komisja, są zawarte w Kodeksie etycznoprofesijskim psychologa (PTP, 1991), ze szczególnym uwzględnieniem punktów 29-42, oraz w dokumentach APA, dostępnych na stronie internetowej <http://www.apa.org/ethics/>. W przypadkach, w których znajduje to zastosowanie, Komisja podejmuje decyzje w oparciu o tzw. Deklarację Helsińską oraz Kodeks etyki

pracownika naukowego (PAN 2012), Kodeks etyki socjologa (PTS 2012) i inne, podobne dokumenty.

6. Opinie Komisji mają jedynie charakter orzeczenia dotyczącego spełniania lub niespełniania przyjętych standardów etycznych przez przedstawiony projekt badań.

II. Powoływanie Komisji

Komisja powoływana jest przez Dziekana po zasięgnięciu opinii Rady Dziekańskiej na czas trwania kadencji władz Wydziału.

III. Struktura Komisji

1. Przewodniczącą Komisji powoływany jest przez Dziekana Wydziału
2. Pozostałych kandydatów na członków Komisji w liczbie 5 osób zgłaszają Dziekan oraz Przewodniczący Rad Dyscyplin, dbając aby reprezentowane były wszystkie dyscypliny naukowe oraz władze Wydziału.
3. Rada Dziekańska zatwierdza skład Komisji w drodze głosowania.
4. Członkowie Komisji wybierają spośród siebie Zastępcę Przewodniczącego Komisji, którym może zostać jedynie pracownik Wydziału ze stopniem co najmniej doktora. Zastępca Przewodniczącego może kierować pracą Komisji z upoważnienia Przewodniczącego.
5. Korum stanowi 4 członków Komisji.

IV. Zasady działania Komisji

1. Komisja wydaje opinię w terminie 30 dni od daty złożenia wniosku. W okresie wzmożonego napływu wniosków termin ten może ulec wydłużeniu. Procedura oceny wniosków odbywa się drogą elektroniczną. W uzasadnionych przypadkach, Przewodniczący Komisji może zwołać posiedzenie członków Komisji. Informacja o terminie posiedzenia Komisji przesyłana jest do wszystkich członków Komisji, co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem.
2. Uzyskanie opinii Komisji musi nastąpić przed rozpoczęciem planowanych badań.
3. Komisja w wyjątkowych przypadkach może wydać zaświadczenie potwierdzające, że badania zostały przeprowadzone w sposób etyczny. Dotyczy to badań nieopiniowanych wcześniej, ale przeznaczonych do publikacji.
4. W przypadku, gdy członek Komisji zaangażowany jest w projekt badawczy, będący przedmiotem wniosku bądź zachodzi albo może zachodzić inna uzasadniona wątpliwość, co do jego bezstronności, obowiązany jest wyłączyć się z prac Komisji i

zawiadomić o tym Przewodniczącego Komisji. Przewodniczący Komisji podejmuje, po otrzymaniu takiej informacji albo z urzędu, decyzję o wyłączeniu członka Komisji. Zasady powyższe stosuje się odpowiednio do Przewodniczącego Komisji i Zastępcy Przewodniczącego, z tym, że Przewodniczący Komisji i Zastępca Przewodniczącego składają stosowne zawiadomienie do Dziekana, który podejmuje decyzję o wyłączeniu Przewodniczącego/Zastępcy Przewodniczącego z prac Komisji.

5. Odwołania od decyzji Komisji w sprawach proceduralnych przyjmuje Dziekan Wydziału.
6. Odwołania od decyzji Komisji w sprawach merytorycznych przyjmuje Rada Dziekańska.
7. Decyzja Rady Dziekańskiej ma charakter wiążący.

V. Rodzaje wniosków rozpatrywanych przez Komisję

1. Do oceny Komisji kierowane są wnioski dotyczące następujących kategorii projektów:
  - a. projekty finansowane ze środków publicznych (badania BST, DSM, projekty finansowane przez NCN, MNiSzW, NCBiR, itp.);
  - b. projekty badań do prac doktorskich; przy czym wniosek doktoranta powinien być zaakceptowany przez promotora;
  - c. inne projekty badań, oceniane przez Komisję na wniosek autora projektu, np. projekty, których wyniki mają zostać opublikowane w czasopismach wymagających opinii właściwej Komisji ds. Etyki Badań.
2. Istnieje możliwość składania wniosków w języku angielskim. W takim przypadku, również opinie mogą być, na wniosek autora, wystawiane w języku angielskim.
3. Komisja będzie opiniować, w zakresie swoich kompetencji, wyłącznie projekty badań realizowanych przez pracowników WNEiZ lub doktorantów, będących pod opieką pracowników WNEiZ UMK oraz inne projekty realizowane pod opieką naukową pracowników Wydziału i zgłaszane przez nich do Komisji.
4. W razie konieczności Przewodniczący Komisji może się zwrócić o opinię do osoby niebędącej członkiem Komisji. Komisja – po zapoznaniu się z wnioskiem oraz ewentualnym stanowiskiem zewnętrznego opiniodawcy – ocenia wniosek w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, przy czym wymagany jest udział w głosowaniu większości członków Komisji, w tym jej Przewodniczącego lub Zastępcę Przewodniczącego. Głosowania mogą odbywać się drogą elektroniczną.

VI. Procedura składania wniosków

1. Wnioski składane są wyłącznie drogą elektroniczną na formularzu udostępnionym przez Komisję (w przypadku problemów technicznych związanych z formularzem elektronicznym dopuszcza się także możliwość złożenia wniosku w wersji papierowej do Przewodniczącego Komisji).
2. Wniosek stanowi Załącznik nr 1 do Regulaminu Komisji ds. Etyki Badań Naukowych na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania UMK
3. Wnioski powinny spełniać standardy, o których mowa w punkcie I.5 oraz inne wymagania podane w formularzu wniosku o dopuszczenie do realizacji badań.

VII. Zasady rozpatrywania wniosków

1. Komisja stosuje dwa tryby oceny wniosków:
  - a) Szybka ścieżka oceny wniosków. W trybie tym, wniosek jest oceniany na podstawie formularza wypełnianego przez składającego wniosek. Jeśli wniosek spełnia wszystkie wymagania wymienione w formularzu może zostać zaakceptowany przez Komisję na podstawie odpowiedzi udzielonych w formularzu (odpowiedzialność za udzielenie fałszywych odpowiedzi spoczywa na składającym wniosek);
  - b) Ocena wniosku przez recenzentów. Wniosek, który nie spełnia wymagań sformułowanych w punkcie 1a, zostaje przekazany do oceny recenzentom, a Komisja podejmuje decyzję na podstawie recenzji. Wnioski składane w tym trybie są oceniane przez co najmniej dwóch recenzentów wyznaczonych ze składu Komisji przez jej Przewodniczącego. W uzasadnionych przypadkach, Komisja może powołać recenzenta spoza swego składu.
2. Przewodniczący Komisji może poprosić wnioskodawcę o uzupełnienie wniosku przed poddaniem go ocenie.
3. Po otrzymaniu wyników formularza (tryb oceny a) lub recenzji (tryb oceny b), Przewodniczący formułuje projekt decyzji Komisji i poddaje ją głosowaniu. Decyzja Komisji podejmowana jest kwalifikowaną większością głosów przy zachowaniu kworum (do kworum wlicza się również członków Komisji recenzujących projekt). W głosowaniu nie może uczestniczyć członek Komisji, który jest autorem projektu lub którego udział w głosowaniu powodowałby konflikt interesów. Jeśli wynik głosowania jest pozytywny, Przewodniczący przekazuje decyzję Komisji składającemu wniosek.

VIII. Rodzaje wydawanej opinii

1. Opinia Komisji może przybrać formę: (a) opinii pozytywnej, (b) opinii negatywnej (wraz z uzasadnieniem) lub (c) opinii warunkowej (z zaleceniami).
2. Opinia negatywna oznacza, że rozpatrywany projekt badawczy nie może być ponownie rozpatrywany przez Komisję bez zmian w kierunku wskazanym w opinii.
3. Wydanie opinii warunkowej może nastąpić w przypadku drobnych uchybień formalnych. Warunkiem wyrażenia pozytywnej opinii jest wprowadzenie zaleceń wskazanych przez Komisję. Po naniesieniu wskazanych poprawek, projekt otrzyma opinię pozytywną, w przeciwnym wypadku otrzyma opinię negatywną.

IX Postanowienia końcowe

Przewodniczący Komisji dba o należyte przechowywanie dokumentacji w warunkach uniemożliwiających dostęp do niej osób innych niż członkowie Komisji i powołani eksperci.